

РЕЦЕНЗИЯ

върху материалите по конкурс за заемане на академичната длъжност **„доцент“** по:

- област на висше образование: **6. Аграрни науки и ветеринарна медицина;**

- професионално направление **6.3. „Животновъдство“;**

- научна специалност **„Говедовъдство и биволовъдство“**

в Института по планинско животновъдство и земеделие - Троян, обявен в ДВ бр. 36 от 27 април 2018 г.

Кандидат: гл. ас. д-р Николай Цветанов Марков, отдел „Планинско животновъдство и биотехнологии в животновъдството“ при Института по планинско животновъдство и земеделие – Троян.

Рецензент: д-р Васил Стоименов Николов, професор по научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“, ръководител на катедра „Животновъдни науки“ при Аграрен университет – Пловдив.

Кандидатът по конкурса, **Николай Цветанов Марков**, е роден в гр. Свищов. през 1964 г. Средното си образование завършва в Техникума по ветеринарна медицина в гр. Ловеч. През 1990 г. завършва Висшия институт по зоотехника и ветеринарна медицина – Стара Загора, по специалност „Зооинженерство“. През 1994 и 1997 г. получава педагогическа правоспособност, съответно във ВМЕИ гр. Габрово и СУ „Св. Климент Охридски“. През 2012 г. придобива образователна и научна степен доктор по научна специалност „Говедовъдство и биволовъдство“, след защита на дисертация на тема: „Влияние на някои генетични и негенетични фактори върху продуктивността на Черношареното говедо в Плевенския регион“. От 2003 до 2016 г е помощник- директор на СОУ „Димитър Благоев“ гр. Свищов“. През 2016 г. е избран за асистент в отдел „Планинско животновъдство и биотехнологии в животновъдството“ при Института по планинско животновъдство и земеделие – Троян. От 2017 г. е главен асистент в същия отдел.

Гл. ас. Марков е бил: гост-преподавател в Учебния център на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ град Плевен, по дисциплината „Организация, управление и маркетинг на стопанската дейност в МЛС “; Председател на регионален клуб на Асоциацията на Българското черношарено говедо във Великотърновска и Плевенска

области. Член е на Съюза на учените, клон Свищов и Член-наблюдател на Българската академия за наука и изкуство.

Към момента на изготвяне на рецензията, Гл. ас. Марков **отговаря** на изискванията на Чл. 84, ал 1 и ал. 2. от Правилника на Селскостопанска академия за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България (Правилника).

Научно- изследователска дейност

По отношение изискванията на чл. 85, ал. 2 от Правилника, кандидатът:

- Не е представил монография. Означеното от автора като «монография», «Практическо ръководство по месодайно говедовъдство», не може да се приеме като такава, тъй като не се основава на собствени проучвания.

- Съгласно изискванията на т. 2 и т. 3 на чл. 85, ал. 2, при отсъствие на монографичен труд, кандидатът трябва «Да имат научни публикации, които не повтарят представените за придобиването на образователната и научна степен "доктор" и академичната длъжност "главен асистент", минимум 25 броя, от които 5 в международни издания с общ импакт фактор 2.5 и научните публикации трябва да са отпечатани в реферирани научни списания.».

В авторската справка, кандидатът е посочил, общо 35 научни публикации, от които:

- 4 , в т. ч. автореферат, са по дисертационния труд;
- 3 са за заемане на академичната длъжност главен асистент;
- 28 са за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност «доцент».

От статиите, представени за участие в конкурса:

-1 е публикувана в Global Journal of Science Frontier Research: D Agriculture & Veterinary; 16 – в Journal of Mountain Agriculture on the Balkans – издание на Института по планинско животновъдство и земеделие – Троян; 1 - в списание Диалог (електронно издание на Стопанска Академия "Д. А. Ценов" – Свищов); 1- в Journal of Balkan ecology; 3 - в „Социално-икономически анализи“ на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“; 2 - в „Хранително-вкусова промишленост“; 1 - от издателство, 1 - в сборник, 2 - под печат.

От посочените 28 публикации, статия:

- №9 не е представена, а е дублирана статия №10;
- № 17 не е представена в пълен обем, а представената част е по същия материал и в значителна степен повтаря №14;
- № 19 – статията е налична, но е отпечатано е само резюме;

- № 33 и 34 са отпечатани в научно – популярно списание, без научно рецензиране.
- № 27 - не е по специалността на конкурса;
- № 28 - не е под печат (издаденото удостоверение не от главния редактор на списанието);
- № 19, 26, 29, 30 и 31, свързани съответно с говедовъдството на Украйна, Белорус, Франция, Молдова и България не могат да бъдат приети като научни или като обзорни. Записаните в материал и метод източници на информация не съответстват на цитираната литература, методите за анализ не са коректно отразени. Цитираната литература, като цяло не е научна;
- №24, 32 и 35 нямат характер на научна публикация или обзор.

По този начин, от посочения общ брой 28 „научни публикации“, за участие в конкурса, като научни, на рецензиране подлежат 14.

От **статии, подлежащи на рецензия**, гл. ас. Марков е единствен автор на 11 и водещ на 2, което показва безспорната му водеща роля в научните проучвания.

От статиите, подлежащи на рецензиране:

- при изискуем брой статии в международни издания 5 с общ импакт фактор 2.5 е представена 1 публикация. Статията е публикувана през 2018 г, в списание, което през 2017 г. е имало IF-2.44.

- останалите 13 статии са публикувани в български списания с научно рецензиране. Списанията не се реферират в препоръчителните бази данни: - въпреки обявеното на сайта на Journal of Mountain Agriculture on the Balkans реферирание, списанието не фигурира в „Списъка на съвременни български научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация“ на Националния център за информация и документация.

Представените 3 материала, означени като учебни: №1 и 2 могат да се използват като помощни материали при обучение на фермери, № 3 не е по направлението на конкурса.

Научната дейност на кандидата може да бъде групирана в следните основни направления:

1. Проучване върху поведението на говеда (№8, №11, №16, №20). Авторът проучва поведението на различни породи-Българско родопско говедо (№8), Монбелиард (№8), Черношарено говедо (№11); кръстоски -ЧШГ x Херефорд (№11); категории говеда - женски телета (№8, №11), лактиращи крави (№20), крави през угоителния период (№16),

и установява породни различия, влияние на терените и качеството на пашата върху поведението и пасищната активност на животните. Статия №20 - проучвано е поведението на 2 групи по 3 крави, като във втора група кравите са с различни генотипи. В материал и методи не е дадена информация за животните. В представеното копие липсва страницата с изводите. Като цяло обаче, изследването на поведението на говедата при пасищни условия, може да се приеме като научно – приложен принос.

2. Проучване върху месодайната продуктивност на говедата (№10, №16, №22). Проучено е влиянието на породата и породността и начина на отглеждане върху растежа и развитието на телета за угояване (№10), установени са угоителната способност и кланичните характеристики на крави от породата Черношарено говедо и нейни кръстоски с месодайни породи (№16), телесното състояние на кравите, в зависимост от съдържанието на протеин и макроелементи в пасищната трева (№22). Разработките в това направление представляват определен научно- приложен принос.
3. Проучване върху морфологични признаци при говеда и якове. Разработките са върху морфологията на носното огледало при говедата (№12, №13, №14, №17), като са проучени породните особености при породите Монбелиард, Черношарено говедо, Българско родопско говедо. Разработките могат да бъдат приети, като определен оригинален принос за нашата научна литература. Като такова може да бъде определено и проучването върху сезонната динамика на дебелината на кожата и космената покривка при крави от породите Монбелиард и Симентал (№25).
Публикация №15 е свързана с проучване на морфологичните и функционалните особености на вимето при крави от породата Монбелиард и възрастовата им динамика;
Оригинално проучване е направено и върху екстериора на якове (№23), но в изследваните групи са включени по 2-3 животни, което не дава възможност да се направи статистическа обработка и да се даде реална оценка на изучаваните екстериорни параметри.
4. Проучвана е млечната продуктивност на крави от породите Монбелиард и Симентал (№21), и млечната продуктивност и възпроизводителните качества на крави от породата Българско черношарено говедо (№18). Проучването в последната

публикация е извършено в 8 ферми „при идентични условия на хранене и гледане“. Продължителността на бременността, посочена в табл. 2, не кореспондира с данните за междуотелния период и сервиз периода, посочени в табл. 3 и дори с данните в самата табл. 2, където е посочена възраст на първо заплождане и възраст на първо отелване. Не кореспондират и показателите млечност, масленост и млечно масло. Подобни неточности има и в статия №21. (табл. 1, 2).

Като цяло, за рецензираните трудове е характерно:

1. Детайлно и подробно описание на използваните материали и методики на експериментите.
2. Опити за всеобхватност на детайлите, предположително свързани с проучвания въпрос- например: поведение, климат, характер на пасището, ботанически състав; угоителна способност, поведение и кланични показатели; химичен състав на пасищната трева, на кръвта и телесно състояние и т.н. Подобен подход е характерен за малък брой съвременни разработки и автори.
3. В част от публикациите материалът е твърде оскъден (№9, 10) или резултатите не са убедителни (22) за да се правят обобщаващи изводи.
4. Част или всички изводи в голям брой публикации не произтичат от изследването- 11 (1, 2, 3, 5), 12 (3-ти), 13 (1 и 3-ти), 14 (4-ти), №15 (5), 16, 18 (1, 2), 21 (1- во изречение) 34.
5. Неправилно се използва терминология или има неточност на изказа.
6. Голяма част от изследванията на автора изискват използване на многофакторен дисперсионен анализ, който никъде не прилага.

Цитиране

Съгласно изискванията на чл. 85 (5) от ППЗРАС в ССА за заемане на академична длъжност «доцент» са необходими минимум 12 цитирания, от които 3 в международни издания с импакт фактор. Кандидатът има **13 цитирания в 6 публикации**:- 6 в 3 броя на «Journal of Mountain Agriculture on the Balkans», 1- в Bulgarian Journal of Veterinary Medicine; 4 - в 1 брой на „Modern Chemistry“ и 2 в 1 брой на „Евразийский союз ученых, Сельскохозяйственные науки“. Списанията не са с

импакт фактор. Нито едно цитиране не е от учени, работещи в областта на говедовъдството.

Участия в изследователски проекти

За участие в конкурса, за заемане на длъжността «доцент», е необходимо участие в 5 проекта, от които 2 финансирани от външни организации. Кандидатът е представил списък с 5 проекта, от които могат да бъдат приети 2. От двата проекта, представени като финансирани от външни организации, в единия, финансиран от Стопанска академия „Д.А.Ценов“ – Свищов, кандидатът е консултант (видно от представеното от него уверение), а за другия, на Националната спортна академия „Васил Левски“, е представен Формуляр за покана за участие в проект за 2018 г. В 3-те проекти, финансирани от Селскостопанска Академия, кандидатът е ръководител на 1 задача и участник във втори. Третият проект няма отношение към научната специалност на конкурса.

Участия в научни форуми

Представени са удостоверения за участие в 6 научни конференции с международно участие, организирани от Института по планинско животновъдство и земеделие – Троян.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От представените материали е видно, че бидейки извън системата на научна организация, гл. ас. Марков е полагал значителни усилия за своето научно развитие. Той целенасочено е провеждал изследвания в различни области на говедовъдството, като е добил определен практически и научен опит.

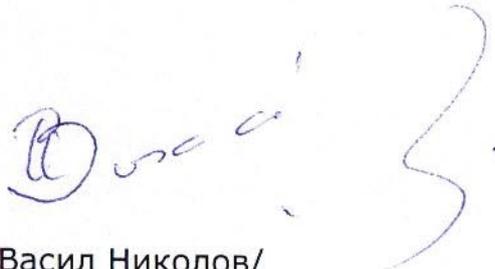
На фона на тези положителни усилия обаче, научният опит и резултатите от научната дейност на кандидата не са достатъчни за заемане на академичната длъжност „доцент“. На практика той не отговаря изцяло на нито едно от изискванията за оценка, определени в чл. 85 на Правилника на Селскостопанска академия за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България, с изключение на участието в научни форуми. Част от експериментите, проведени от кандидата не са методически издържани, а за статистическа обработка на данните не се използват подходящи методи, което води до неточност на получените резултати. В значителна част от публикациите изводите не кореспондират със същността на изследването. Това, заедно с факта, че почти всички публикации са в научното списание на Института по планинско животновъдство и

земеделие – Троян, а останалата малка част са в непопулярни, в областта на животновъдството, списания, правят научните изследвания на кандидата малко познати и непопулярни сред научната общност, за което говори малкият брой цитирания.

На основание на казаното считам, че **на настоящия етап** кандидатът **не отговаря** на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника на Селскостопанска академия за неговото приложение, за заемане на академичната длъжност „доцент“ и давам **ОТРИЦАТЕЛНА** оценка на материалите, представени от гл. ас. д-р Николай Марков за участие в конкурс за заемане на посочената академична длъжност по научна специалност „Говедовъдство и биволовъдство“ в Института по планинско животновъдство и земеделие – Троян.

17.09.2018

Проф. д-р

/Васил Николов/